

Asia: VN/7850/2021

Kuluttajaluottojen tilapäisen hintasääntelyn toimivuus ja vaikutukset

Lausunnonantajan lausunto

Miten väliaikainen sääntely (suoramarkkinointikielto ja hintasääntely) on näkemyksenne mukaan toiminut? Onko sääntelyyn liittynyt erityisiä tulkintaongelmia? Onko sääntelyn noudattamisessa ilmennyt puutteita?

LVS Brokers Oy Suomen suurimpana kuluttaja- ja yrityslainoja sekä sähkösopimuksia ja vakuutuksia vertailevana teknologiayrityksenä kiittää mahdollisuudesta kommentoida kuluttajaluottojen tilapäiseen sääntelyyn.

Suoramarkkinointia koskeva raja on erittäin ongelmallinen ja vaikeasti tulkittava. Tästä huolimatta emme ole havainneet erityisiä puutteita sääntelyn noudattamisessa. Väliaikainen hintasääntely on johtanut siihen, että kuluttajille tarjottavien luottojen kilpailu rajoittuu merkittävästi, koska kuluttajalle jää entistä useammin valittavakseen ainoastaan hyödykkeen myyjän tai tämän yhteistyökumppanin tarjoama, korkeampikorkoinen hyödykesidonnainen luotto.

Minkälaisia vaikutuksia väliaikaisella sääntelyllä on näkemyksenne mukaan ollut? Onko sääntely esim. vaikeuttanut luotonsaantia, ja jos on, niin minkälaisilla asiakasryhmillä? Oletteko havainneet muutoksia luottomarkkinoilla (esim. uusia luottotuotteita)?

Kuten olemme aiemmin todenneet, väliaikaisessa lainsäädännössä on lähdetty siitä, että luotoksi kuluttamisen suoramarkkinointi on sallittua ja siitä perittävät korot saavat olla kaksi kertaa korkeammat kuin rahaluottojen, joilla usein maksetaan pois kalliimpia hyödykesidonnaisia luottoja ja luottokorttivelkaa.

Kalliimmat hyödykesidonnaiset luotot on jätetty käytännössä kokonaan sääntelyn ulkopuolelle. Nykyinen väliaikainen hinta- ja markkinointisääntely sulkee pienituloiset ja epätyypillisissä työsuhteissa olevat henkilöt pois lainamarkkinoilta. Ilmeisesti tavoitteena on ollut, että vain hyvätuloiset saavat luottoja Suomessa. Tämä käsitys on ainostaan vahvistunut väliaikaisen lainsäädännön voimassaoloaikana.

Olisiko tiukempaa sääntelyä näkemyksenne mukaan syytä jatkaa, ja jos olisi, missä muodossa ja miten pitkään?

Mahdollisen pysyvän sääntelyn perustuslainmukaisuus tulee saattaa perustuslakivaliokunnan arvioitavaksi. Näkemyksemme mukaan poikkeavaa lainsäädäntömenettelyä on perusteltu asian kiireellisyydellä. Väliaikainen muutos valmisteltiin suppealla lausuntokierroksella. Aiempi muutos toteutettiin ilman asianmukaista vaikutusten arviointia ja Oikeusministeriön säädösvalmistelua koskevia ohjeita ei noudatettu.

Väliaikaisen sääntelyn jatkamista koskevassa hallituksen esityksessä (HE 234/2020 vp) on todettu, että pidemmällä aikavälillä tulisi selvittää tarpeita ja mahdollisuuksia tarkistaa hintasääntelyä pysyvämmiin. Erityistä huomiota tulisi tältä osin kiinnittää ennen 1.9.2019 tehtyihin jatkuvaa luottoa koskeviin sopimuksiin, jotka jätettiin 1.9.2019 voimaan tulleen hintasääntelyn soveltamisalan ulkopuolelle niissäkin tapauksissa, joissa kuluttaja tekee uusia nostoja hintasääntelyn voimaantulon jälkeen. Myös eduskunta totesi esityksestä antamassaan vastauksessa: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto arvioi huolellisesti kattavaan analyysiin ja kansainväliseen vertailuun pohjautuen, onko kuluttajaluottosääntelyä muutettava pysyvästi. Tässä arvioinnissa on erityisesti tarkasteltava tehokasta seuraamussääntelyä ja vanhojen, korkeakorkoisten luottojen saamista maltillisemman korkotason turvaavan sääntelyn piiriin.”

Mitä mieltä olette siitä, jos 20 %:n korkokatto ulotettaisiin pysyvästi koskemaan vanhoja jatkuvia luottoja (mukaan lukien hyödykesidonnaiset luotot)siltä osin kuin kyse on uusista nostoista?

Emme kannata taannehtivaa sääntelyä, tarkoitusperistä huolimatta.

Forsberg Jarkko
LVS Brokers Oy